

SYMBIOS

mellan

landsbygder & städer

Livskvalitet för människor
och livskraft för näringar

The background image is a composite. The top half shows an aerial view of a city, likely Stockholm, with its dense urban landscape and colorful buildings under a warm, orange-hued sunset sky. The bottom half shows a green tractor in a field, with several large white hay bales in the foreground. The sun is low on the horizon, creating a strong lens flare effect.

Vad avses med symbios mellan städer och landsbygder?

Med symbios mellan städer och landsbygder avses inbördes flerdimensionell växelverkan som bägge parterna drar nytta av. Ett motsatsförhållande mellan städer och landsbygder är inte fruktbart, för utan deras inbördes symbios fungerar inte systemet. Symbiosen är nödvändig för samhället.

I det här arbetet har vi granskat symbiosen mellan städer och landsbygder via tio element. Elementen skär igenom varandra, men i vart och ett av dem kan man hitta egna unika perspektiv. Gemensamt för dem alla är att i varje element interagerar städerna och landsbygderna aktivt sinsemellan.

Med denna utredning betonas att det är onödigt att ställa städer och landsbygder mot varandra. De är beroende av varandra och utgör en helhet som drar nytta av varandra. Den här helheten lever i tät växelverkan, dvs. symbios.

Arbetet har utförts av WSP Finland Oy på uppdrag av MTK. I arbetsgruppen ingick professor Jorma Mäntynen, teknologie doktor Jarkko Rantala samt diplomingenjörerna Riku Huhta och Riina Isola.

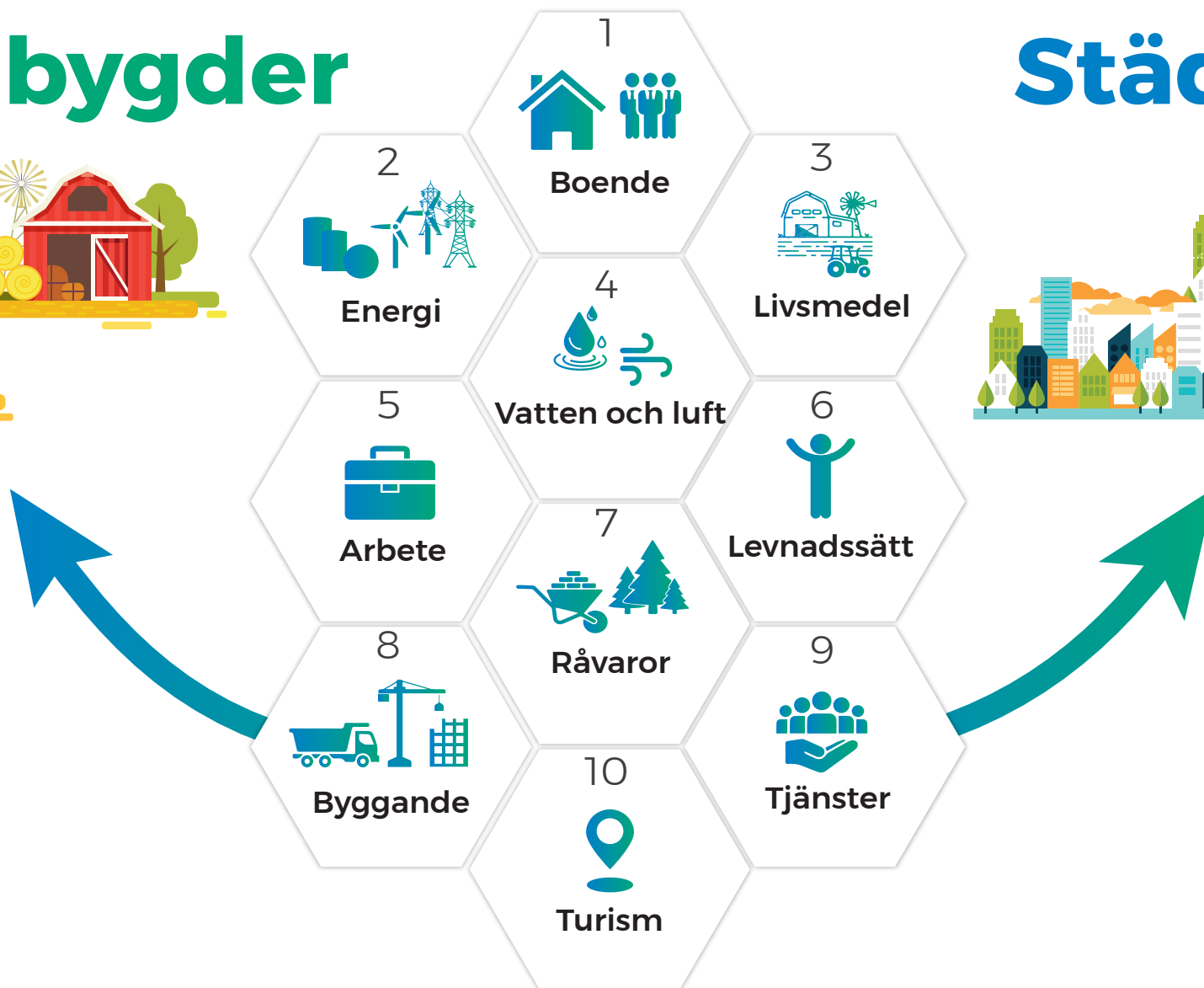
10

ELEMENT I SYMBIOSEN

Landsbygder

Städer

1. BOENDE

Friheten att bo, vistas och bedriva företagsverksamhet är viktiga faktorer i nutidens samhälle. Människorna kan bo flexibelt på landsbygden eller i städerna, beroende på livssituationen. En del av året kan tillbringas i staden och resten på landet, eller vice versa. I städerna stiger prisnivån på bostäder medan de blir billigare på landsbygden vilket syns som en polarisering av bostadspriserna, men också kan innebära en möjlighet att till exempel uppfylla drömmen om att flytta till landet. Förutsättningarna för boende ändras och varierar enligt ort.

Landsbygden intresserar

Intresset för att bo på landsbygden ökar allt mer. Mer än hälften av de finländska ungdomarna skulle i framtiden vilja bo på den stadsnära landsbygden, närmare naturen.

Kuhmonen 2014. Turun yliopisto

Multilokalitet blir vanligare

Människorna har flera betydelsefulla platser där de bor växelvis. Hemmet kan ligga i staden eller på landet och beroende på situationen kan man jobba på distans från landet till staden eller vice versa. Multilokaliteten kommer till synes i synnerhet när det gäller stuglivet. Antalet sommarstugor är fler än 500 000 och stugornas utrustningsnivå har förbättrats från år till år. Å andra sidan äger allt fler finländare en andra bostad i stadscentrum och den används bl.a. under veckoslut. När multilokaliteten blir allt vanligare ökar behovet att bygga och flytta till önskat ställe.

Huovari 2018. PTT

Dynamisk befolkning leder till ändringar i invånarantalen

I befolkningsprognoserna uppskattas vanligen stadsbefolkningen i överkant och landsbygdsbefolkningen i underkant. I juli bor nästan 450 000 människor någon annanstans än i sin bostad. 51 % av Finlands areal är säsongbetonade områden.

Huovari 2018. PTT

Distansarbetet ökar

Distansarbetet har mångdubblats under 2000-talet. År 2017 jobbade cirka en femtedel av löntagarna regelbundet på distans. De som bor i städerna jobbar betydligt oftare på distans än de som bor på landet. Strategiskt betydande investeringar i bredband och 5G skapar ännu bättre förutsättningar för mobilt arbete.

Pitkänen & Strandell 2018. SYKE

INVÅNARANTAL ENLIGT KLASSIFICERINGEN STAD-LANDSBYGD

1,7 milj.
32 %
Inre
stadsområde

1,4 milj.
27 %
Yttre
stadsområde

0,6 milj.
11 %
Kransområde
kring staden

0,3 milj.
6 %
Lokala centra på
landsbygden

0,4 milj.
7 %
Stadsnära
landsbygd

0,6 milj.
12 %
Kärnlandsbygd

0,3 milj.
6 %
Glesbygd

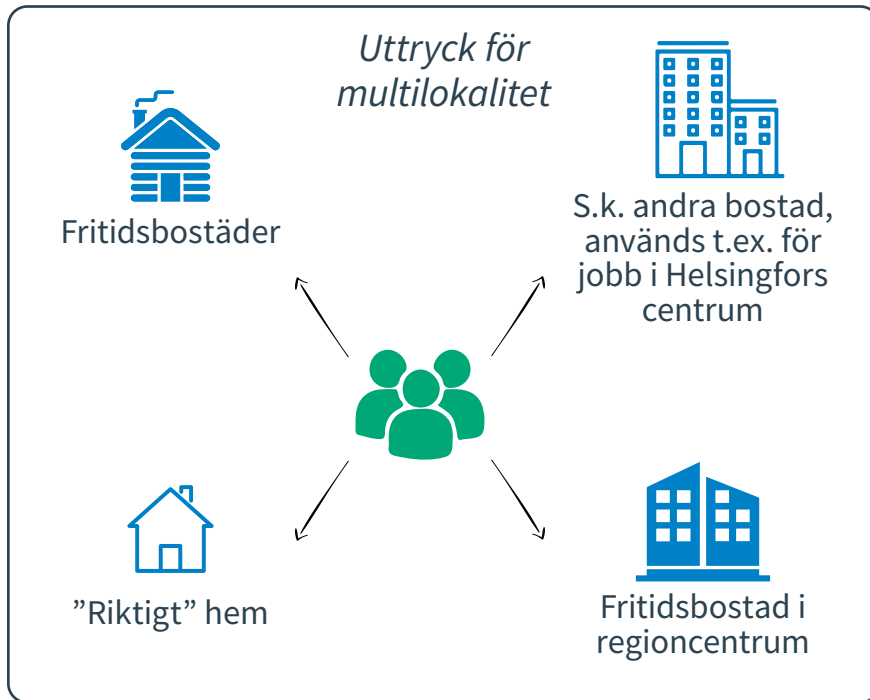
FENOMEN

1. BOENDE

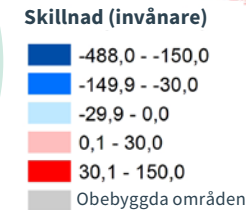
SKILLNADEN MELLAN DEN GENOMSNITTLIGA FOLKMÄNGDEN OCH DEN STATISTIKFÖRDA FOLKMÄNGDEN I JULI 2016

(Jord- och skogsbruksministeriet 2019)

I juli mångfaldigas
invånarantalet
på landsbygden
medan den minskar
i motsvarande mån i
städerna

Måste beaktas bl.a.
vid **planeringen av
service**

DEN DYNAMISKA BEFOLKNINGENS FINLAND

Urbanisering innebär inte avfolkning av landsbygden

2005-2016 ökade
säsongsinvånarna på
glesbygden med **37 %**.

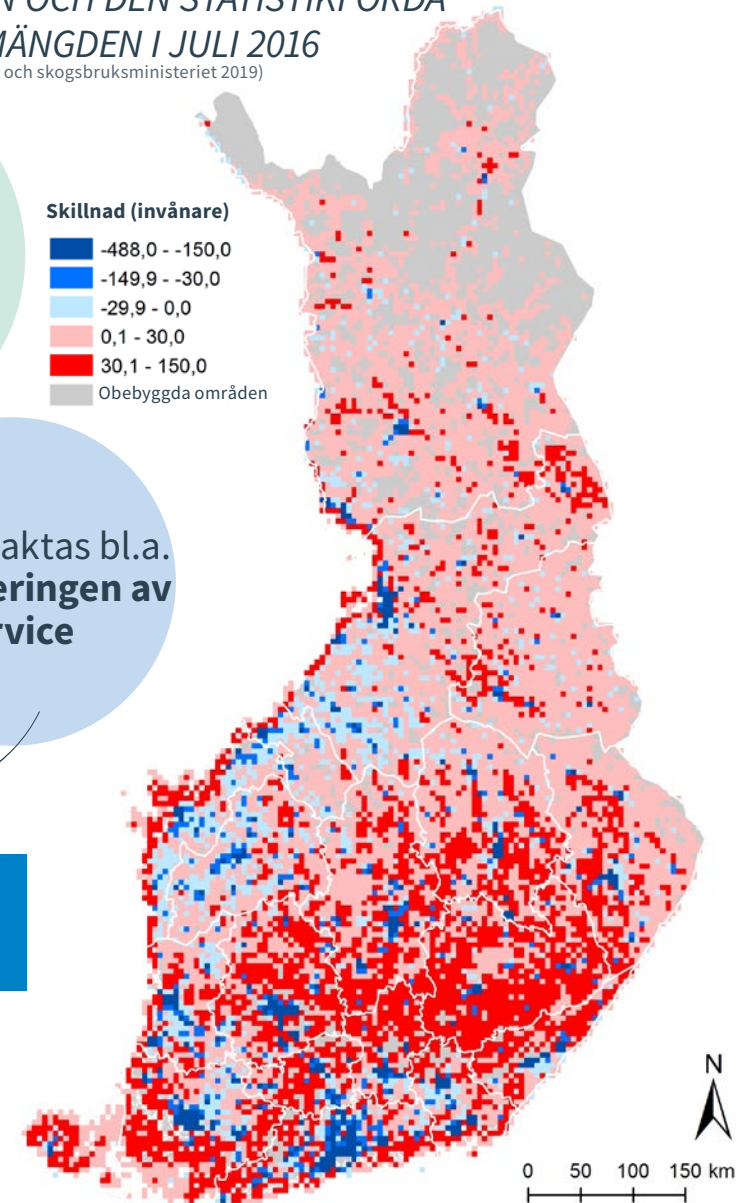
Invånarantalet på
kärnlandsbygden och
glesbygden är mer än **10
gångar** större i juli än i januari.

Den statistikförda folk- mängden berättar inte hela sanningen om befolkningen

Regionalt sett har t.ex.
Södra Savolax i medeltal
under hela juli cirka
32 000 fler invånare än
antalet statistikförda
permanenta invånare i
landskapet.

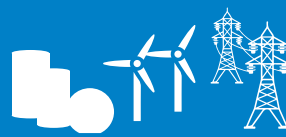
Planeringen av optisk fiber är bristfällig

Av den statistikförda
folkmängden på
landsbygden hade **52 %**
av invånarna tillgång till
optisk fiber i januari 2017,
men i juli bara **26 %** av
invånarna.

Jord- och skogsbruksministeriet. 2019. Effekter av programmen för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland på den regionala ekonomin och sysselsättningen

2. ENERGI

Städernas energiproduktion är beroende av landsbygdernas råvaror. Städerna skapar å sin sida efterfrågan på råvaror och skapar arbetstillfällen för energisektorn samt indirekt också för andra sektorer. Vindkraftverken ligger på landsbygden. Skogarna utnyttjas och vindkraftverk byggs samt underhålls genom användning av enskilda vägar på landsbygden. Den minskade användningen av torv som energikälla undanröjer inte dess kritiska betydelse för försörjningsberedskapen: under exceptionella förhållanden betonas dess betydelse för att upprätthålla kritiska objekt i städerna. Användningen av biogas kommer att öka avsevärt under 2020-talet. År 2019 fördubblades antalet gasdrivna bilar i Finland. Biogasproduktionens potential finns i huvudsak i landsbygdens råvaror, men också i avfallet från städerna.

Den förnybara energins roll accentueras

Målet är att den förnybara energins andel av slutkonsumtionen ska stiga till över 50 procent på 2020-talet. I Finlands energi- och klimatstrategi är målsättningen att avsevärt öka användningen av framför allt träflis, vindkraft och biobränslen inom trafiken. Bioenergens betydelse kommer att accentueras ytterligare också i och med EU:s åtaganden för 2030.

Energi- och klimatstrategi 2016. ANM

De finländska städerna strävar efter klimatneutralitet

Energiproduktionen utgör den mest betydande delen av det mål som kan uppnås enbart genom användning av biobaserade och andra förnybara energiformer. Landsbygdernas energipolitiska betydelse ökar avsevärt när andelen förnybara energikällor utökas.

Bl.a. HINKU-kommunnätverket 2020

Lokal energiproduktion

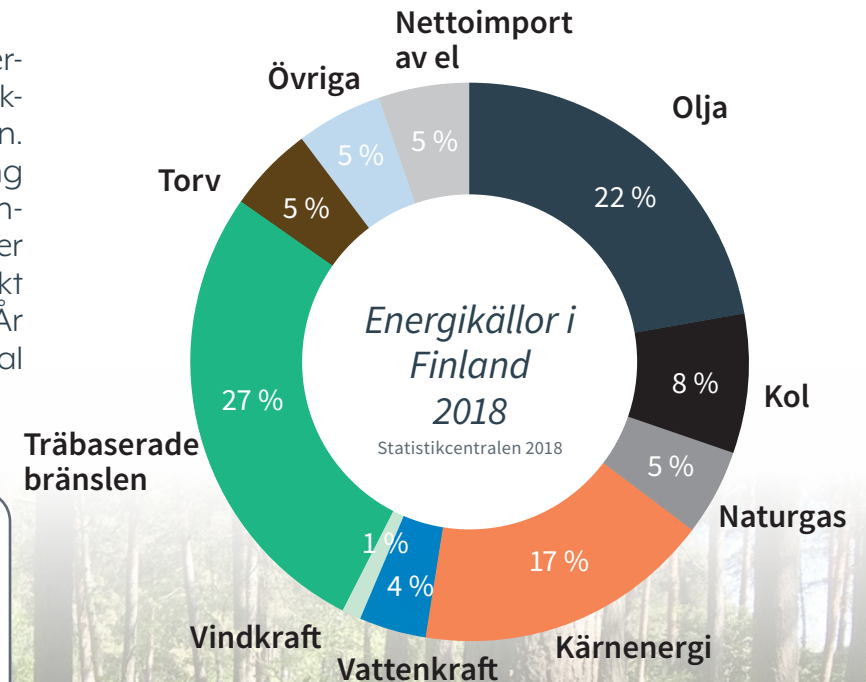
Ett av målen för EU:s RED II-direktiv som togs i bruk 2018 är att gynna lokala energisammanslutningar som bildas av konsumenter eller samfund och som kan producera el eller bränslen lokalt t.ex. från biogas.

Statsrådet 2019

Ökat behov av biobränslen inom trafiken

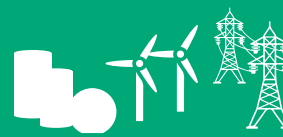
För att trafiksektorns klimatmål ska uppnås krävs det att andelen biobränslen ökar. EU har satt upp ett mål på att 14 procent av de bränslen som används inom vägtrafiken ska utgöras av förnybar energi 2030. Finland har fastställt en nationell distributionsskyldighet på 20 procent till år 2020 och 30 procent till år 2030. Behovet av biobränslen för andra trafikformer ökar också, vilket kommer att leda till större åtgång på biobaserade produkter.

Autoalan tiedotuskeskus

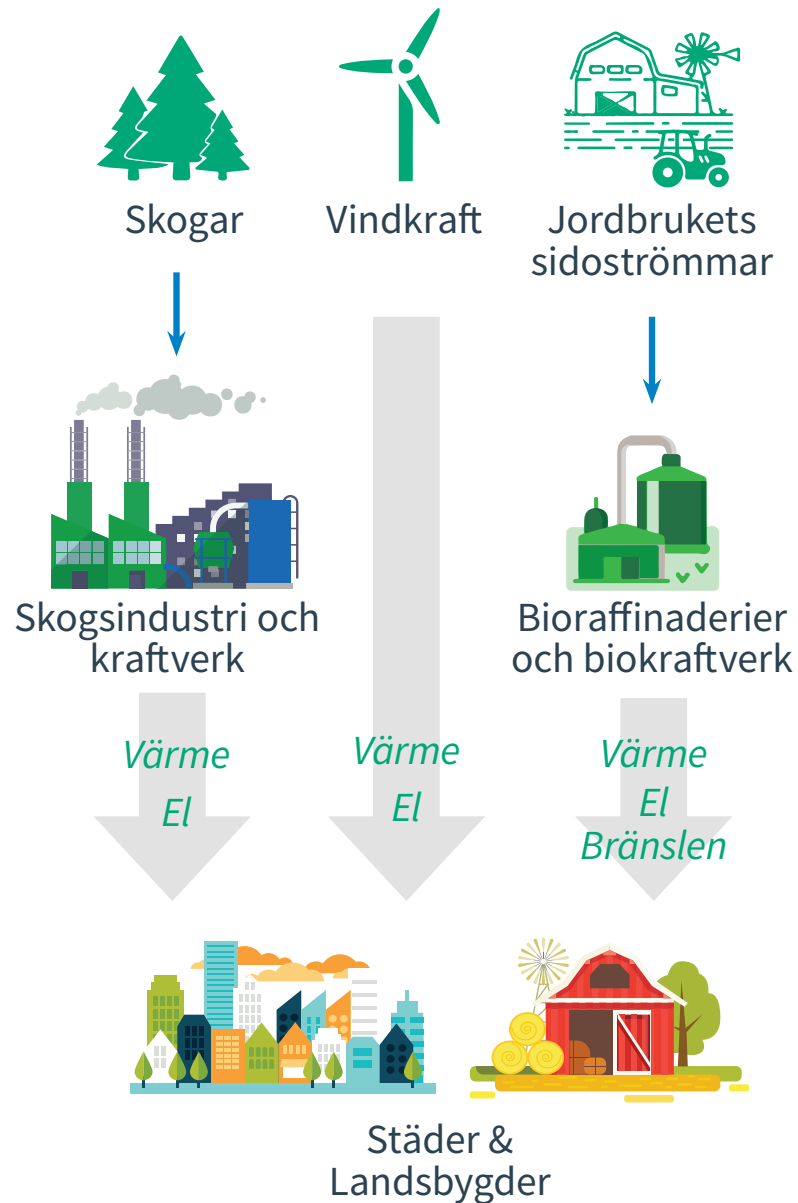
Städernas mål för klimatneutralitet förutsätter biobaserade råvaror från landsbygdsområdena

FENOMEN

2. ENERGI

EXEMPEL PÅ VARIFRÅN FÖRNYBAR ENERGI KOMMER

TAMMERFORS ELVERK

Bl.a. Naistenlahtis kraftverks nya panna kan använda 100 % träbaserat bränsle

STADSREGIONEN EFTERFRÅGAR

LANDSBYGDEN ERBJUDER

VÄRME

Skogarna i Birkaland
värmer upp
stadsregionen

Den totala förbrukningen
av träbaserad energi
överstiger en miljon
kubikmeter i Birkaland

I medeltal 35
långtradare med
flis per dag till
Naistenlahtis
kraftverk

ARBETE

Skogsindustrin
sysselsätter över
9 000 personer i
Birkaland

3. LIVSMEDEL

Maten kommer från landet, men konsumtionen sker i huvudsak i städerna. Utöver primärproduktionsföretagen ligger också 2/3 av Finlands livsmedelsföretag på landsbygden. Livsmedelsindustrin sysselsätter cirka 34 000 personer och branschens indirekta sysselsättande effekt är stor. I Finland finns det cirka 1800 företag inom livsmedelsindustrin och cirka 1000 närmatsföretag.

Intresset för närproducerad mat har ökat under den senaste tiden. Säker och klimatvänlig mat har positiva effekter för såväl producenter som konsumenter. Korta och lokala livsmedelskedjor är flexibla och kan förutspå åtgången på produkter. Det här kan minska matsvinnet och å andra sidan ge producenterna bättre avkastning.

Landsbygden erbjuder stadsborna också en möjlighet att själva skaffa sin mat genom att plocka bär och svamp, fiska och jaga.

Luke 2019, MUA 2011, Puupponen 2009, Puupponen & Taipale 2008

Beakta kundorienteringen

Konsumenterna ställer större krav på livsmedlens egenskaper och kvalitet. Å andra sidan polariseras livsmedelsmarknaden så att efterfrågan ökar såväl på dyra premiumprodukter som på billigare livsmedel. Den inhemska livsmedelsindustrin är lockande för konsumenterna och är globalt sett klimatvänlig, ren och tar hänsyn till djurens välmående.

Närmaten har blivit en del av vardagen

Eko- och närmat håller på att befästa sin ställning som ett bestående fenomen. Många konsumenter värdesätter närproducerad mat med transparent produktionskedja och kort transportsträcka. Detta syns i urvalet i städernas marknader och restauranger.

Ökad livsmedelsexport

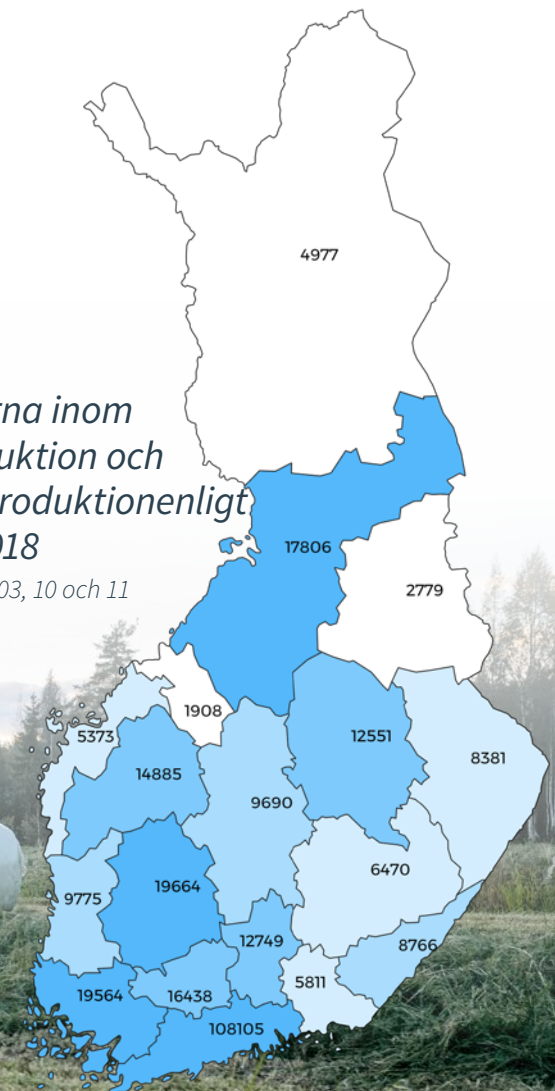
Ute i världen uppskattar man finländarnas goda kunskaper i näringsfrågor och livsmedlens utmärkta hygieniska kvalitet. Livsmedelsindustrin hade år 2018 en omsättning på över 11 miljarder euro. Enligt förhandsuppgifter steg exporten år 2019 till 1,75 miljarder euro, vilket är nytt rekord. Under den första hälften av 2019 var ökningen 13,7 % jämfört med året innan. Bl.a. Kina är en kraftigt ökande marknad för Finland.

ETL 2019

Arbetstagarna inom primärproduktion och livsmedelsproduktionenligt landskap 2018

TOL-klasserna 01, 03, 10 och 11

Statistikcentralen

**"I FRANKRIKE HAR MAN FÖRSTÅTT
ATT NÄR LANDSBYGDEN MÅR BRA
SÅ ÄTER MAN GOTT OCH
MÅNGSIDIGT I PARIS"**

-kökschef Ari Ruoho, restaurang Nokka

FENOMEN

RESTAURANG NOKKA

Restaurang Nokka, som ligger på Skatudden i Helsingfors, bjuder på högklassig säsongsbetonad mat som levereras till restaurangen från ett flertal små gårdar runt om i Finland och från skogarna i Salla.

Kökschef/krögare Ari Ruoho är aktiv jägare och deltar i anskaffningen av det vilt som används i restaurangen.

Främjandet av närmat bl.a. vid offentliga livsmedelsupphandlingar stöder sysselsättningen på landsbygden och gör det möjligt att i städerna bedriva högklassig restaurangverksamhet som intresserar internationella resenärer.

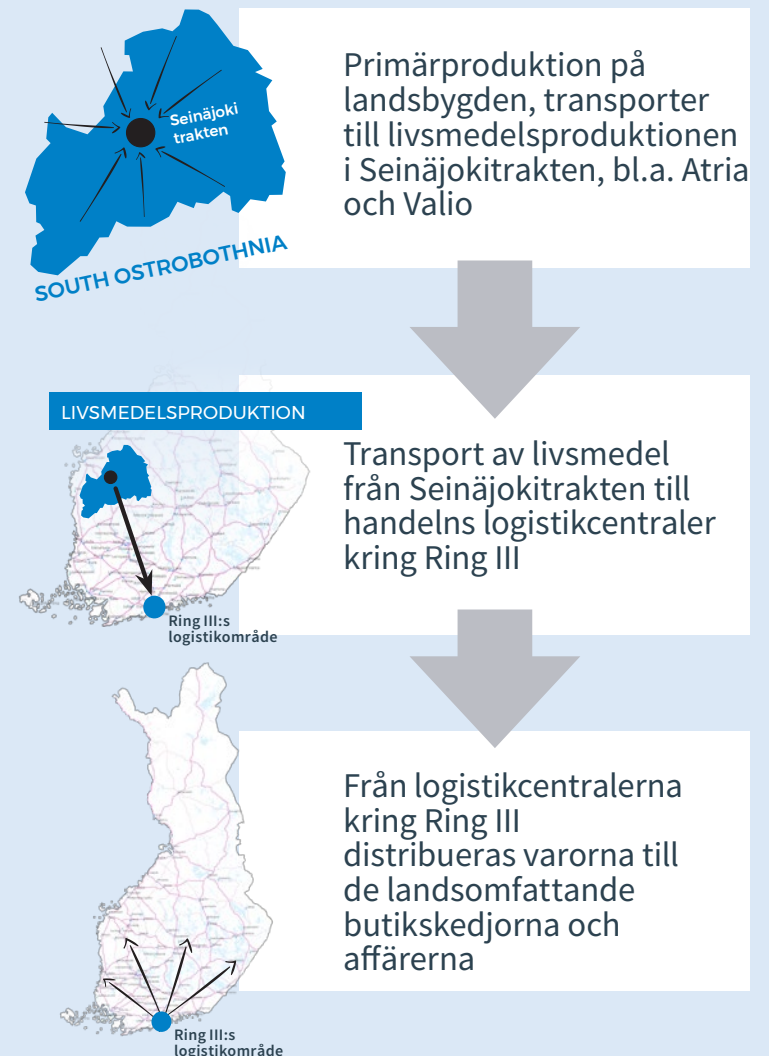
Vi får närmat bara om landsbygdens välmående säkerställs.

3. LIVSMEDEL

SÖDRA ÖSTERBOTTENS LIVSMEDELSPRODUKTION

Jordbruks- livsmedelsklustret har stor betydelse. En fungerande och regional helhet på landsbygden garanterar också städernas livsmedelsförsörjning.

4. VATTEN OCH LUFT

Finlands luft- och vattenkvalitet är bland de bästa i världen. I medeltal förbrukar en finländare 155 liter vatten per dygn. Hushållsvattnet leds till städerna i huvudsak från landsbygden, ofta långa sträckor. Dessutom är Finlands sjöar, åar och kust viktiga för rekreation, såsom bad, båtliv och fiske. Avloppsreningsverken ligger vanligen i de största städerna och tätorterna. I dem behandlas avloppsvattnet från såväl staden som den omkringliggande landsbygden.

Luften i landsbygdsområdena är ren och det har stor betydelse för turismen och rekreationen. I städerna varierar luftkvaliteten, vilket har lett till att man börjat fästa avseende på bl.a. närutsläppen från trafiken. I och med klimatförändringen strävar man också efter att minska eller binda koldioxidutsläppen. Markanvändningssektorerna, dvs. jord- och skogsbruket, upprätthåller kolbindningen. Omsorg om markens koldioxidförhållande och växtskick och förnyelse av vegetationen kompenserar för markanvändningssektorns och det övriga samhällets utsläpp. En central faktor är att ersätta fossil råvara med förnybar biomassa som återanvänder sin koldioxid.

MTK 2019, Motiva 2019

**ÅR 2017 BAND TRÄDEN
OCH MARKEN I FINLANDS
SKOGAR 27 MILJONER TON
CO2-EKV. KOL**

Ministeriet för jordbruk och skogsbruk 2019

Rent vatten och ren luft som attraktionsfaktorer

De som bor i städer tillbringar mesta tiden inomhus. En viktig del av rekreationen är att få vara ute i naturen och andas ren luft. Landsbygden kring städerna erbjuder den här möjligheten nära hemmet.

Fritidsbostäderna ligger ofta på landsbygden nära vattendrag. Det har blivit populärare att röra sig i naturen och idka naturturism. Ren luft och rent vatten är också faktorer som lockar internationella resenärer.

Inhemsk klimatkompensation ökar i popularitet

Företag och privatpersoner har börjat kompensera för de utsläpp som de orsakar. Det erbjuds också allt mer olika slag av tjänster för klimatkompensation. Med dem kan utsläppsproducenterna kompensera för sina utsläpp genom att investera i finländska skogar, kärr och åkrar.

Över 60% av skogsägarna är intresserade av att producera kolbindningstjänster mot ersättning, ifall det skulle finnas en marknad. Allt fler av Finlands 600 000 privata skogsägare bor i städer.

MTK 2019. Enkäten Skogsradarn, MHY 2019

4. VATTEN OCH LUFT

PÄIJÄNNETUNNELN

- HUVUDSTADSREGIONENS RÅVATTEN

Päijännetunneln leder råvatten från Päijänne till Helsingforstrakten. Den säkerställer att mer än en miljon invånare får rent råvatten i tillräckliga mängder.

Tunneln börjar i södra änden av Päijänne, från Asikkalanselkä och den slutar vid Silvola konstgjorda reservoar nära HRM:s vattenreningsverk i Långforsen. Kvaliteten på vattnet från södra Päijänne är nära på i naturtillstånd och ett bra exempel på resultatet av ett vattenskyddsarbete som pågått i decennier. Vattnet i Päijänne räcker till eftersom man i tunneln bara tar in cirka en procent av den medelströmning som annars rinner ut i Kymmene älv.

HSY 2018

PLANTGÄRNING - INHEMSK KLIMATKOMPENSATION

Plantgärning (Taimiteko) är ett finländskt projekt vars mål är att erbjuda företag och privatpersoner en metod att kompensera för sina koldioxidutsläpp genom att öka antalet kolsänkor i Finland. Plantorna planteras ut av finländska ungdomar.

Målet för plantgärningarna är att sysselsätta finländska ungdomar samt att öka kolsänkorna i finländska skogar genom att man planterar ut plantor på områden som inte på tiotals år har varit föremål för aktivt skogs- eller jordbruk.

4H. 2019

I Finland
100 000 ha
potentiellt område
att beskoga

Målet är att plantera
10 000 ha ny skog
före år 2030

20 milj.
nya träd

5. ARBETE

Man åker på jobb mellan städer och landsbygder. Östra och Norra Finland betraktas ofta som fritids- och råvaru-Finland, men också ute i landskapen finns det många arbetsplatser till exempel vid industriföretag som bedriver export och inom servicebranschen.

På glesbygden är arbetslöshetsgraden hög, men å andra sidan finns det många ogjorda arbetstillfällen på landsbygden. Andelen utländsk arbetskraft och säsongsbetonad arbetskraft är hög på landsbygden. Från den stadsnära landsbygden pendlar man ofta till jobbet i staden. Emellertid har det också skett en ökning framför allt i fråga om sakkunniga som pendlar från städer till landsbygden (PTT).

Urbaniseringen påverkar arbetskraften

Urbaniseringen beror på de faktorer som inverkar i bakgrunden. I städerna kan man effektivare ordna med bl.a. hållbar mobilitet och tjänster. I städerna finns också en stor arbetsmarknad och möjligheter till utbildning. Landsbygden har brist på arbetskraft på grund av det knappa utbudet på arbetstagare och problem när det gäller att få arbetstillfällen och arbetskraft att mötas (PTT 2019). I och med urbaniseringen har boendekostnaderna i centrumen stigit och pendlingsavstånden ökat. Folk jobbar oftare i tåg och bussar eftersom hemmet ligger längre bort från arbetsplatserna.

Urbaniseringen som fenomen har nått sin kulmen i några europeiska städer, t.ex. Paris. Multilokalitet, möjligheter till distansarbete och längtan till naturen kan förändra urbaniseringen också i Finland. Detta kräver ändå att landsbygdens servicestrukturer tryggas.

Mobilt arbete och distansarbete har ökat i popularitet

Distansarbetet har mångfaldigats under 2000-talet. År 2017 distansjobbade cirka en femtedel av löntagarna regelbundet. I huvudsak är det högre tjänstemän som distansarbetar. Enligt Haukkala (2011) distansarbetar stadsborna betydligt oftare än de som bor på landsbygden. Förhållandena för mobilt arbete förbättras ännu mer när kollektivtrafiken och dataförbindelserna blir bättre.

Sutela ja Lehto 2014; TEM 2018

Målet är mer täckande bredband och mobila nätverk

Finlands strategi för digital infrastruktur är att varje medborgare ska få tillgång till snabbt bredband. Också snabba 4G- och 5G-uppkopplingar kan förbättra möjligheterna att distansarbete.

När det gäller snabba nätuppkopplingar är Finland bland de sämsta i Europa. Det här kräver en snabb förbättring. Näten uppstår inte på marknadens villkor, utan det behövs offentlig hjälp och ökad skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Bra exempel på fungerande lösningar är Internethotell och distansarbetsrum t.ex. på turistcentra eller i byahus.

Statsrådet och TEM

I Finland har affärsföretagen

400 000
verksamhetsställen

I städerna
250 000

På landsbygderna
150 000

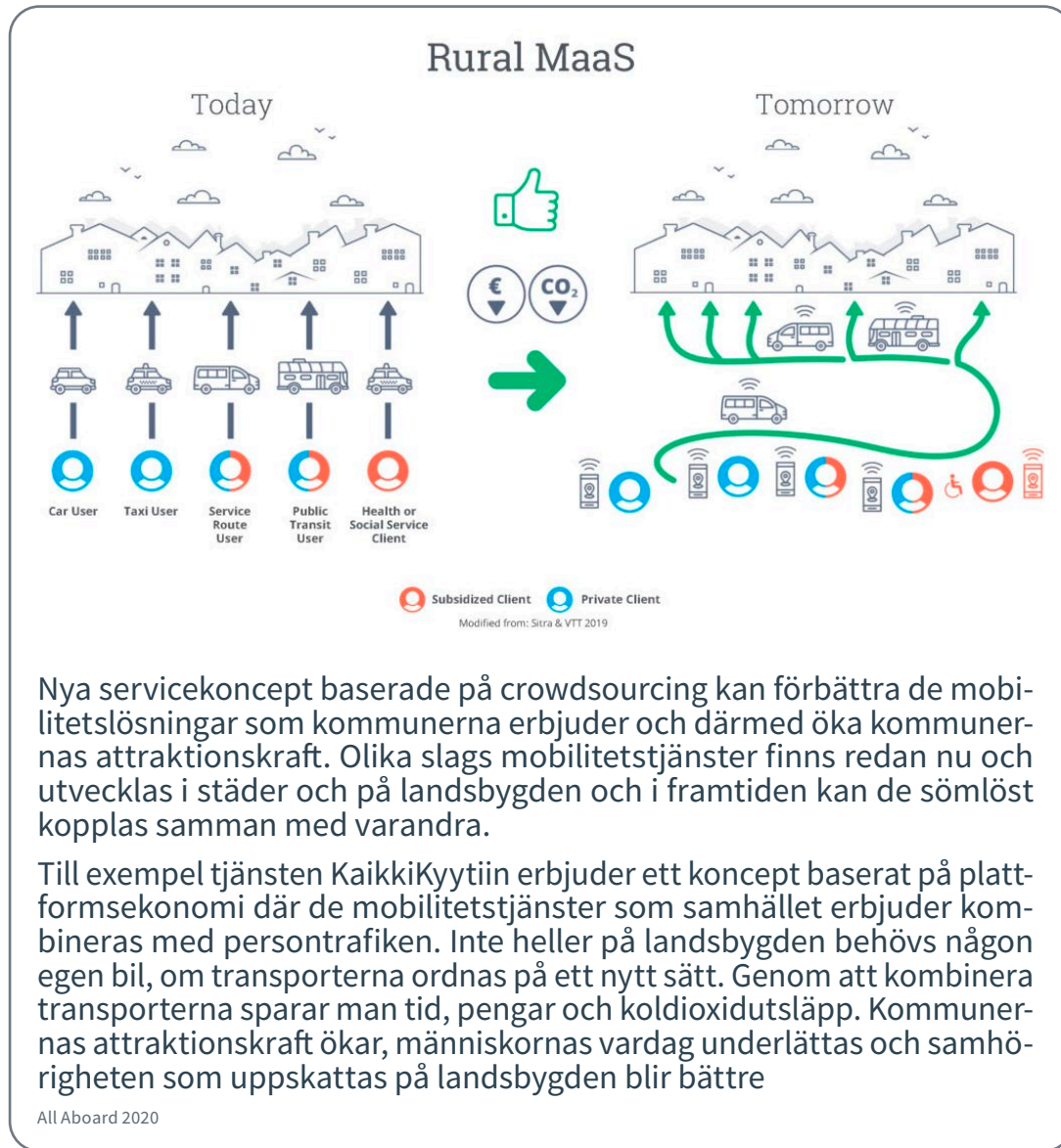
Statistikcentralen 2019

FENOMEN

5. ARBETE

Digitaliserade och crowdsourcade trafiktjänster vänder upp och ner på transportfältet i både på landsbygden och i städerna

STÖD FÖR ARBETSRESOR

Det är inte alltid möjligt att flytta till en annan ort för att jobba, till exempel av familjescäl. Också partnern ska hitta en arbetsplats eller så behöver äldre föräldrar hjälp. För att göra det lättare att arbeta på annan ort finns det hjälp från samhället att få i form av avdragsrätt för kostnaderna för arbetsresor i beskattningen, och för dem som jobbar mer än 100 km från sitt hem också avdrag för arbetsbostad.

GEMENSAMMA ARBETSRESOR

På vissa landsbygdsorter har man gjort olika arbetsreseförsök för att underlätta den dagliga pendlingen. Till exempel i kommunen Ijo norr om Uleåborg gjordes 2017 ett försök med snabb bussförbindelse mellan Ijo och Uleåborg. I Norra Savolax pågår ett försök där en arbetsresebuss kör mellan Idensalmi och Vieremäki.

Avsikten är att avhjälpa bristen på arbetskraft hos företagen inom metallbranschen i Vieremäki. Försöket som pågår fram till 2021 arrangeras av Idensalmi stad, Vieremäki kommun och Norra Savolax NTM-central. Enligt Yle har man fått rentav inbitna bilförare som passagerare i bussen.

6. LEVNADSSÄTT

VAR TREDJE FINLÄNDARES DRÖMHEN LIGGER PÅ LANDSBYGDEN

Taloustutkimus 2016

23 % skulle bo i utkanten av en stor stad och 28 % i en småstad eller en tätort

På landsbygden finns möjligheter till ett klimatneutralt liv och regionala modeller för kolbindning

Medvetenheten om jordklotets och den levande naturens problematiska situation påverkar kraftigt de unga generationernas levnadssätt för tillfället. Livet på landsbygden så som det var förr har börjat intressera på nytt. Man varken kan eller ska börja leva som man gjorde på landsbygden på 1960-talet, utan nutidens samhälle och verksamhetsmodeller skapar ramarna för levnadssätten. **Över en tredjedel av finländarna har dubbel identitet** dvs. de upplever sig vara både stadsbor och landsbor (LUKE). Arbetets ändrade karaktär inverkar stort på levnadssättet. Arbete och fritid blandas samman i synnerhet när det gäller sakkunnigarbete, och arbetet är allt mer oberoende av platsen, vilket möjliggör en symbios av levnadssätten.

I Finland håller den materiella välfärden internationellt hög nivå, även om en del av befolkningen måste tampas med arbetslöshet och ekonomiska problem. När de materiella behoven är tillgodosedda börjar människan fästa uppmärksamhet på det psykiska välbefinnandet. Strukturförändringen inom de finländska näringarna, den långvariga flyttströmmen från landsbygden till städerna och de internationella trenderna formar människornas uppfattning om välbefinnandet och styr deras levnadssätt.

Digitaliseringen som ingår i levnadssättet blir möjlig med olika metoder

I Ilomants kommun har Ilonet Oy låtit bygga ett heltäckande bredbandsnät i kommunen. Var och en kommuninvånare får ansluta sig till nätet om den vill. Det optiska fibernätet är en satsning på en framtid där tjänsterna i allt större utsträckning flyttas till nätet. Nu är det möjligt att studera på nätet och distansjobba också om man bor utanför tätorterna.

Ilonet.fi

Hållbar utveckling blir vardagsmat

Utöver en enkel vardag strävar människorna efter ett allt mer hållbart levnadssätt. Klimatgärningarna och medvetenheten om klimatfrågor ökar, vilket inverkar på konsumenternas beteende och krav. Människornas handlingssätt är också socialt och kulturellt hållbara. Det är på modet att minimera miljöeffekterna och detta märks bl.a. på paketeringen av konsumentprodukter och företagets verksamhet.

Mobilt arbete som inte är bundet till en plats möjliggör ett liv nära naturen

Mobilt arbete och de stora åldersklassernas pensionering gör det möjligt att tillbringa allt längre perioder på landsbygden eller på motsvarande sätt i staden. År 2017 jobbade cirka en femtedel av löntagarna regelbundet på distans. Omvälvningen i arbetslivet möjliggör den dubbla identitet som nämndes i rubriken och som gör att bl.a. IT-arbetarna allt oftare kan jobba närmare naturen.

Pitkänen & Strandell 2018. SYKE

Kombination av urbant och naturnära levnadssätt

Många har som mål att kunna kombinera stadslivets puls och naturens lugn. Det urbana och det rurala levnadssättet kan växla med regelbunden rytm eller enligt säsong. År 2014 ville 55 % av finländarna bo på den närliggande landsbygden där naturen ligger intill och stadens tjänster är lätta att nå.

FENOMEN

6. LEVNADSSÄTT

Exempel på attityd-förändringar i Frankrike

I Paris i Frankrike håller urbaniseringen på att avta och rentav svänga till flytt annanstans.

- **59 648** människor flyttade bort från Paris 2011-2016
- Det gäller framför allt unga familjer och sakkunniga som inte längre vill satsa på karriären och höga löner
- **88 %** av de 26-35 -åriga högre tjänstemännen överväger att flytta bort från Paris
- **57 %** av stadsborna i Frankrike drömmer om att flytta närmare naturen

De mindre orterna lockar huvudstadsregionens invånare och företagare med bättre livskvalitet, natur, förmånligare prisnivå, större bostäder, innovations-, sysselsättnings- och finansieringstjänster som stöder företagare samt välkomstpaket (gratis 'semesterresa' till området, smakprov på lokala produkter, möjlighet att stifta bekantskap med lokala företag etc.)

INSTITUT D'ÉTUDES OPINION ET MARKETING EN FRANCE ET À L'INTERNATIONAL 2019
Cadremploi 2018
Insee 2018

Människornas levnadssätt påverkas av en inre glöd som har sitt ursprung i värderingar och attityder. Å andra sidan påverkas levnadssätten av faktorer som för med sig begränsningar eller möjligheter och som ofta grundar sig på riksomfattande beslut och styrmetoder.

7. RÅVAROR

För Finland är utrikeshandeln en betydande inkomstkälla och välfärdsskapare. De finländska råvarorna kommer till största delen från våra skogar, åkrar och gruvor. Av exportindustrins råvaror kommer nästan 70 % från landsbygden varifrån de transporteras till fabriker för att förädlas. Därifrån transporteras produkterna vidare till exporthamnar eller logistikcentraler i hemlandet. Exportindustrin sysselsätter inom hela leveranskedjan, vid anskaffningen av råvaror på landsbygden och i form av informationsarbete i städerna.

De exportintäkter som uppkommer via landsbygdernas råvaror är till nytta för såväl stadsborna som landsbygdsinvånarna. Skogsprodukterna är hela tiden närvarande i stadsbornas vardag. Som värme i värmeelement, som träfiber i kläder, som cellulosaderivat i livsmedel, som parkett i bostäder och som WC-papper i toaletter. Varje finländare är ständigt i kontakt med skogsbaserade produkter.

Livsmedelsindustrin är stark på hemmamarknaden. År 2018 exporterades livsmedel till utlandet för 1,6 miljarder euro och andelen håller på att öka. Konsumtionen av livsmedel är självfallet störst i befolkningskoncentrationer, dvs. i stadsregionerna. Råvarorna från landsbygden gagnar således i mycket stor utsträckning också stadsborna, samt via exporten både stadsborna och landsbygdsinvånarna.

Landsbygdens råvaror möjliggör välfärden i städerna och på landsbygden

Bioekonomin växer

Utnyttjande av befintliga kretslopp i naturen, bl.a. vid produktion av biogas. Biogas produceras av råvaror från jord- och skogsbruket och av kommunalt avfall. Finlands mål är att det ska finnas 50 000 gasdrivna bilar år 2030.

Den cirkulära ekonomin revolutionerar affärsverksamheten

Råvaror används allt längre och effektivare nu och i framtiden. De bevarar sitt värde och skadeverkningarna för miljön minskar. Till exempel vid byggande beaktar man redan under planeringen att materialen ska gå att använda på nytt.

En särskild fördel för Finland är möjligheten till biocirkulär ekonomi. Inom ekonomin behövs det ständigt också nya råvaror. I Finland kan de produceras på ett hållbart sätt med naturresurser och med en samtidig satsning på cirkulär ekonomi.

Trafiken elektrifieras

Trafikfordonen elektrifieras, framför allt i städerna där efterfrågan på dem är störst. I och med elektrifieringen ökar mängden batterimineraler, vilket förutsätter en ökad användning av naturresurser. I Finland innebär detta bl.a. utvinning av litiumoxid.

Varuexport
64 mrd. €

Export av tjänster
30 mrd. €
2018

Skogsindustrins export
13 mrd. €
2018

Tullen 2019

Livsmedels-
industrins
omsättning
11 mrd. e
2018

Skogsindustrin 2019

Statistikcentralen 2019

I Finland finns det **600,000** privata skogsägare varav allt fler bor i städer

FENOMEN

NYA FINLÄNDSKA ANVÄNDNINGSOBJEKT FÖR CELLULOSA

Kotkamills

Kaffekoppar. Bland kunderna bl.a. Lavazza

Sulapac

Sugrör, förpackningsmaterial och klädhängare. Bland kunderna bl.a. Lumen och Berner

Hållbar ioncellfiber

Textilfibrer av många råvaror såsom bomull och returpapp.

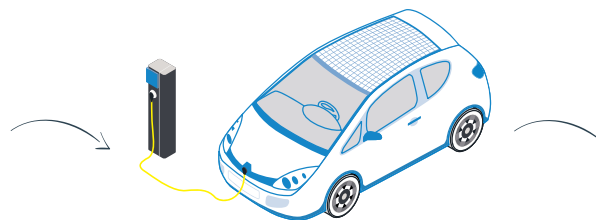
Kotkamills, Sulapac & Aalto-yliopisto 2019

Materialen till de batterier som används inom eldriven trafik, såsom personbilar, bussar och sparkbrädor, skaffas från olika delar av världen. I **Finland utvinns Keli-ber litiumhydroxid från jordmånen i Kaustby.** Litiumhydroxid används för bl.a. framställning av batterier i eldrivna bilar.

Keliber 2019

ELDRIVEN TRAFIK

**Landsbygdens råvaror
gör det möjligt att
elektrifiera trafiken**

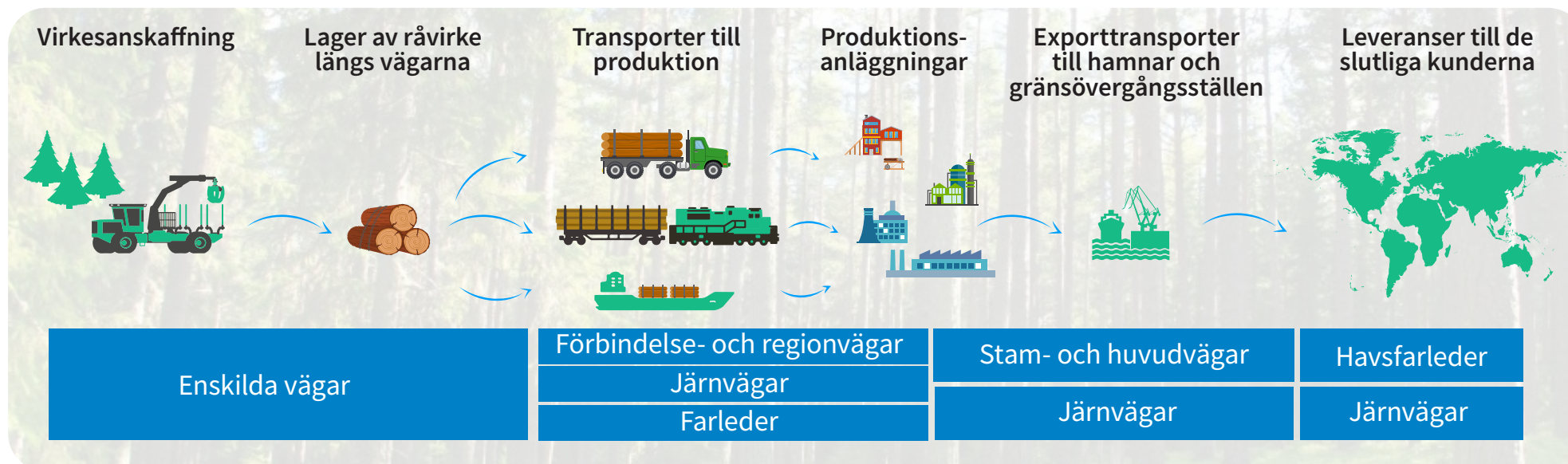

På grund av sin räckvidd och avsaknaden av utsläpp i näromgivningen är den eldrivna trafiken mest lockande i stadsregionerna och där har den också ökat mest.

Finland har som mål att få **250 000** helt eldrivna eller hybridbilar i trafik till år 2030 och ett flertal städer hoppas på eldriven busstrafik.

LVM 2018

Skogsindustrins transportkedja visar att hela trafiknätet behöver underhållas

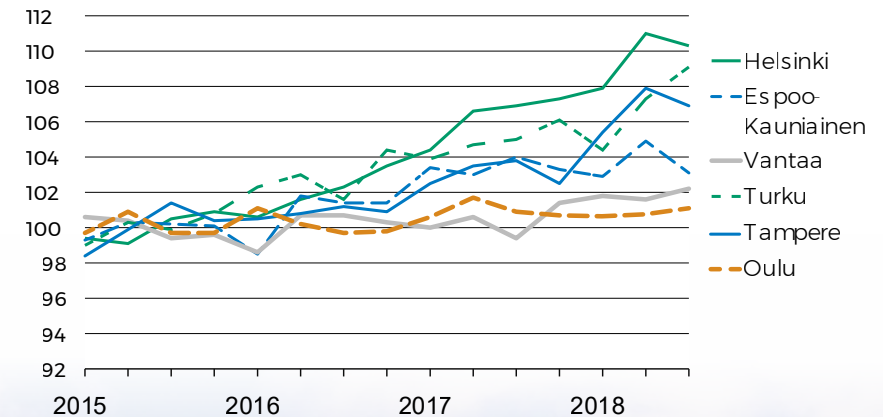

8. BYGGGANDE

BOSTADSPRISERNAS
UTVECKLING 2015-2019
I DE STORA STÄDERNA

Den kraftiga urbaniseringen har avsevärt ökat efterfrågan på byggande i tillväxtcentrum. Byggandet kräver allt större mängder byggmaterial som skaffas allt längre bort från byggobjekten, i huvudsak från landsbygden. När efterfrågan på byggmaterial växer, ökar också betydelsen av de råvaror som kommer från landsbygden. Det blir också vanligare att återanvända material och använda dem under längre tid. Städernas efterfrågan skapar behov av byggprojekt på landsbygden såsom biokraftverk, vindkraftverk, logistiklösningar och servercentraler.

Urbanisering leder till mer infra och fastigheter

Byggandet av fastigheter och infrastruktur ökar när det flyttar in mer folk till stadsregionerna. På samma gång ökar behovet av jord- och stenmaterial samt virke. Tätbebyggda och växande städer kräver stora satsningar på bl.a. kollektivtrafik och gatuinfrastruktur. Urbaniseringen ökar också städernas inbördes trafik och för att säkerställa hållbarheten måste det göras satsningar på bannätet.

PÅ LANDSBYGDEN KAN FRIHETEN ATT BYGGA VARA STÖRRE OCH BOENDEKOSTNADERNA LÄGRE

Det blir vanligare att bygga i trä

Träbyggandet ökar i Finland. Nästan alla fritidsbostäder är byggda av trä, men numera har man börjat använda allt mer trä också i höghus. Träbyggandet är ett led i motverkandet av klimatförändringen, eftersom trä binder kol. Koldioxiden i sågvirke frigörs inte till atmosfären. Vid utgången av 2019 hade det i Finland byggts 87 stycken trähöghus med fler än två våningar.

Puuinfo 2019

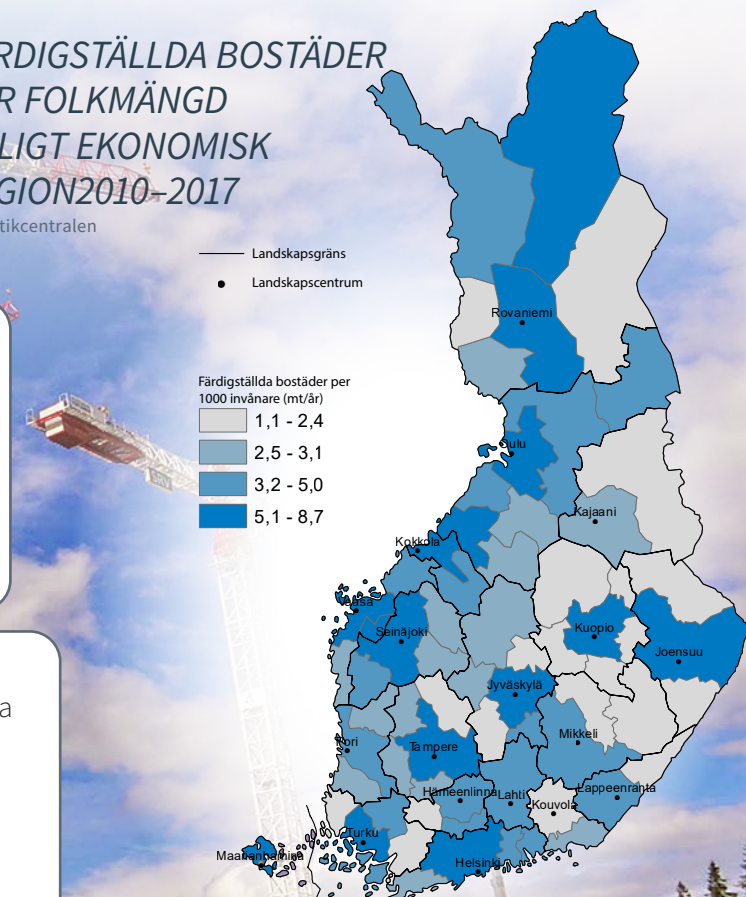
Nya stora energiprojekt

En övergång till klimatneutralitet och hållbara städer skapar efterfrågan på nya energi- och datainfrastrukturprojekt på landsbygden. Det blir vanligare med biokraftverk som använder sig av jord- och skogsbruket och investeringarna i vindkraft uppgick redan åren 2016 och 2017 till nästan 2 mrd. €. När vindkraftverkens lönsamhet blir bättre kan man vänta sig att det görs allt fler investeringar i vindkraft inom den närmaste framtiden.

Finska vindkraftföreningen

FÄRDIGSTÄLLDA BOSTÄDER PER FOLKMÄNGD ENLIGT EKONOMISK REGION 2010-2017

Statistikcentralen

FENOMEN

8. BYGGGANDE

MATERIALEN TILL MARKBYGGANDE I TAMMERFORS STAD

Stenmaterial till olika fastighets- och infrastrukturobjekt på olika håll i Birkaland skaffas från landsbygden som omger stadsområdet. Cirkulär ekonomi är en växande trend också inom markbyggnad, men den ökande användningen av återvunna markbyggnadsmaterial eliminerar ändå inte helt och hållet behovet att bryta bergmaterial.

**uppskattningsvis
1-1,5 milj. ton**

Användning av
bergkross

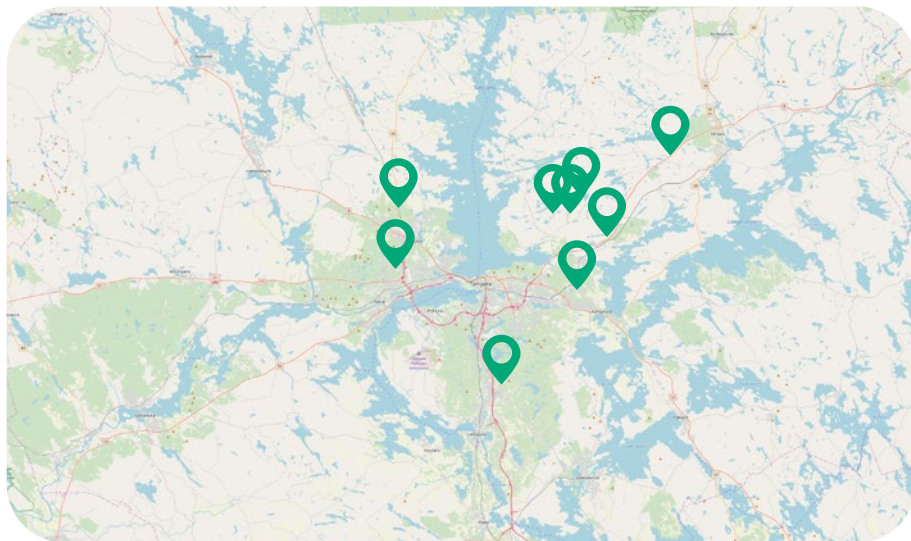
**15-30
kilometer**

Transportsträckorna
för bergmaterial

**30-50
kilometer**

Transportsträckorna
för grus aggregat

*En del av platserna där det bryts stenmaterial
som Tammerfors stad använder*

 Plats för brytning av stenmaterial

Tammerfors stad

VIRKE FRÅN LANDSBYGDEN - HÅLLBART BYGGANDE I STÄDER

Är trivsamt,
hälsosamt och
kan andas

Brandsäkert

Klimatvänligt
Trä är den bästa lösningen
med tanke på kolbindning.
Kolen binds i träet för en
lång tid framöver.

Ett kolneutralt Helsingfors 2035

Åtgärd 88: Staden främjar byggnad i trä
genom detaljplanering.

Åtgärd 89: Staden ökar träbyggnaden inom
sina egna projekt.

**50 000 - 100 000
nya arbetstillfällen**

genom att främja träbyggnad i olika skeden
av tillverkningsprocessen, särskilt i de mer
glost bebodda regionerna där sågarna och
trävaruindustrins fabriker ligger.

9. TJÄNSTER

Tjänsterna gör det möjligt att bo och leva både på landsbygden och i städerna. Vanligen finns inte all service att tillgå på landsbygden eller i små kommuncentrum, utan man måste ta sig till närmaste stad för att få en del tjänster. Det samma gäller för både offentliga och privata tjänster. Å andra sidan skapar den dynamiska befolkningen på livliga turist- eller sommarstugeorter förutsättningar för ett bättre serviceutbud än vad kommunens bofasta invånarantal kunde ge. När befolkningen åldras ökar behovet av bl.a. olika slag av hälso- och omsorgstjänster.

Också handelns strukturer håller på att förändras. Näthandeln revolutionerar marknaden och när det gäller affärsstrukturens utveckling ser det ut som om antalet stormarknader har nått sin kulmen. De nya affärerna försöker specialisera sig och ge konsumenterna en trivsam kundupplevelse med hjälp av högklassiga och också individuella produktsortiment.

Hälsovårdstjänster på distans underlättar vardagen

Också hälsovårdstjänsterna har allt mer flyttat över till nätet. Med en skyddad fjärruppkoppling kan en sjukskötare eller läkare via en videolänk göra kontroller som inte kräver fysiska undersökningar. Flera läkarstationer erbjuder redan nu en sådan tjänst och i framtiden kan man med olika slag av hälsovårdskiosker också på landsbygden erbjuda distansdiagnoser av en läkare eller skötare som befinner sig i staden.

Näthandeln ger nya möjligheter

Näthandeln växer kraftigt och också livsmedlen håller så småningom på att flytta över till webbutikerna. När det gäller bruksvaror är näthandeln andel redan betydande. I och med näthandeln öppnas en omfattande marknad också för landsbygdsföretagarnas produkter. Både i städerna och på landsbygden är utvecklandet av olika slags nära dig -tjänster och breddandet av nätverket en växande trend.

Affärerna som stomme i koncentrationerna av tjänster

De traditionella närbutikernas servicestruktur har ändrats i och med näthandeln. Allt oftare finns det ett avhämtningsställe för paket i anslutning till affären. Kring närbutikerna på landsbygden håller det på att uppstå mer omfattande mångservicecentraler som kan dra nytta av att tjänsterna koncentreras.

Tjänsterna digitaliseras

Digitaliseringen av tjänster är i full gång i Finland på såväl statsnivå som kommunnivå. Under år 2019 delade staten ut 30 miljoner euro till kommunerna för utveckling av digitaliseringen och år 2020 är stödet 40 miljoner euro. Till exempel är FPA:s och Postens digitala tjänster redan långt hunna, medan bland annat specialistsjukvårdens tjänster halkar efter i utvecklingen.

Kuntalehti 2019

**DET ÄR MÖJLIGT
ATT FLYTTA TILL
LANDSBYGDEN OM DET
FINNS SKOLOR OCH
DAGLIG SERVICE**

Typiska tjänster som skaffas från den stad som ligger närmast

- » Sjukhustjänster
- » Specialaffärer
- » Kulturtjänster
- » Motionstjänster, t.ex. simhall och ishall

FENOMEN

CASE MÄNTYHARJU

6 000

bofasta invånare

18 000

folkmängden under
sommarsemestrarna

200 km

från Helsingfors

5 000

stugor

4 personer/stuga

I medeltal

På plats 2 i Finland

vad gäller antalet fritidsbostäder i
förhållande till stadigvarande bostäder

70%

av de fritidsboende kommer
från en annan ort

*”Viktigt för stugägarna är
Mäntyharjus långsammare
livsrytm som ger själsligt
välbefinnande.”*

**Tack vare de fritidsboende
har kommunen kunnat
upprätthålla ett bra serviceutbud
även om det stadigvarande
befolkningsunderlaget har minskat**

9. TJÄNSTER

- » I Mäntyharju är stugorna bättre utrustade än tidigare och allt fler är vinterbonade.
- » Vanligen är det egen bil som gäller för att åka till stugan, men man har börjat marknadsföra kommunen också som sommarstugeort för huvudstadsregionens bilfria hushåll.
- » Lediga bostäder bjuds ut i närheten av goda tågförbindelser i kommunens centrum
- » Fritidsbostäder i centrum har köpts också av äldre par som av hälsoskäl har blivit tvungna att avstå från sin mer avlägset belägna stuga, men som ändå har velat stanna kvar som fritidsbosatta i Mäntyharju.

Tjänster

- » Tre dagligvarubutiker
- » Ett stort antal affärer för bruksvaror i proportion till folkmängden
- » Alko, tre gym och två järnaffärer
- » Biografen Kino och bibliotekets uthyrning av hobbyutrustning

Turism

- » Mäntyharju har främst motions- och kulturturism
- » Centrala attraktionsfaktorer är Repovesi nationalpark och konstcentrumet Taidekeskus Salmela
- » Östra Finlands första padelbana har öppnats i kommunen

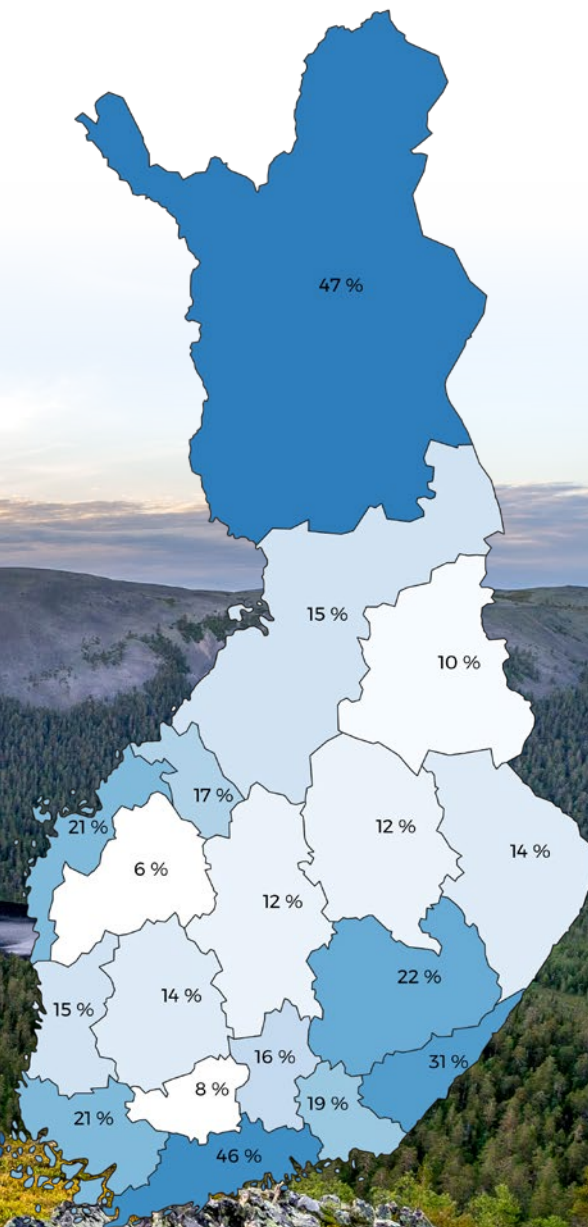
10. TURISM

Tillsammans med landsbygden erbjuder städerna i Finland ett attraktivt resmål för såväl inhemska som internationella turister. I städerna finns service och kultur för turister, men majoriteten av de internationella resenärerna betraktar Finland som ett naturobjekt vars rena och rofyllda natur är föremål för beundran. Naturen och den urbana miljön stärker varandra. Finlands exceptionellt omfattande allemansrätt gör det möjligt för alla att njuta av naturen.

Städerna fungerar som den internationella turismens portar varifrån turisterna med smidiga resekedjor kan styras vidare till landsbygden. Resekedjorna betjänar inte bara turister utan också lokala invånare och de som åker på jobb.

Andelen utländska nattgäster av alla övernattande år 2019

Kompensation av utsläppen från turismen

Turismen alstrar utsläpp när människor vanligen flyger till resmålet och förbrukar energi när de är framme. Det blir allt vanligare att kompensera det här klimatavtrycket. Till exempel flygbolagen erbjuder klimatkompensation. Kompensationen sker konkret på landsbygden t.ex. genom besökning.

Man försöker också undvika långa resor. Folk turistar mer i hemlandet och i närområdet och njuter av det som produceras i närheten.

Naturturism är pop

Finlands natur och dess användning för rekreation är några av turismens viktigaste attraktionsfaktorer. Naturnära turism i skog och vattendrag samt unika upplevelser är förklaringen till bl.a. Laplandsturismens popularitet. Mest potentiella teman på den internationella marknaden är vandring, cykling, terrängcykling, paddling och djurskådning (wildlife).

Business Finland

Ny lyx ändrar turismen

Det traditionella lyxbegreppet har ändrats från guld, glitter och kaviar till unika tjänster, högklassig delningsekonomi, medveten konsumtion samt personifierade upplevelser av välbefinnande och erfarenheter.

Äkthet och lokal förankring är trumfkort som både finska landsbygdsområden och städer kan erbjuda.

Business Finland

FENOMEN

10. TURISM

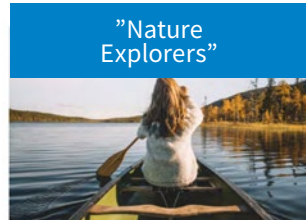
VISIT FINLANDS SEX MÅLGRUPPER FÖR TURISTER

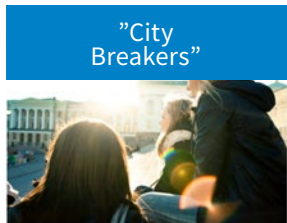
"Activity Enthusiasts"

"Nature Wonder Hunters"

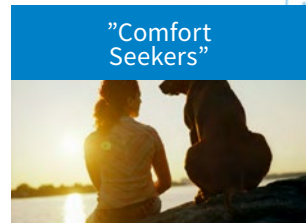
"Nature Explorers"

"City Breakers"

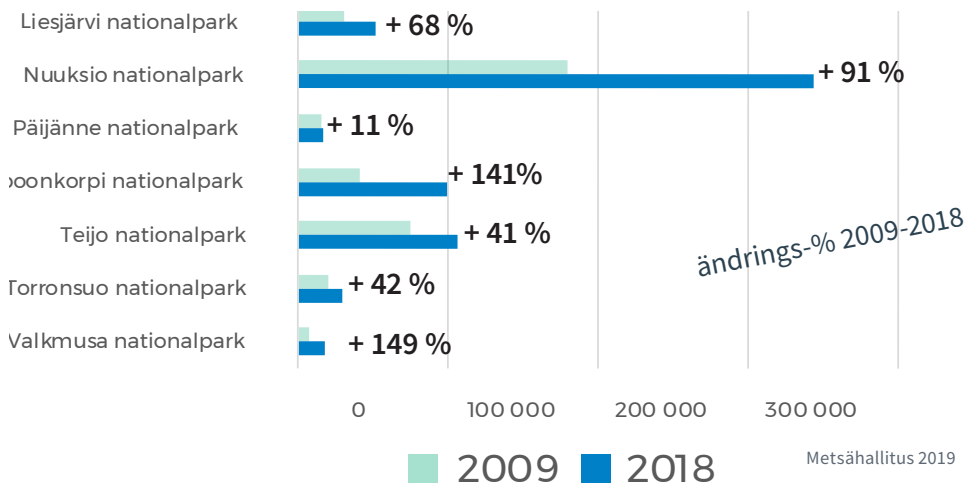
"Authentic Lifestyle Seekers"

"Comfort Seekers"

Business Finland 2019

Antalet besökare i nationalparker dit man kör på 2 timmar från Helsingfors, ändring 2009-2018

HUVUDSTADSREGIONENS TURISM

Stadens turistobjekt

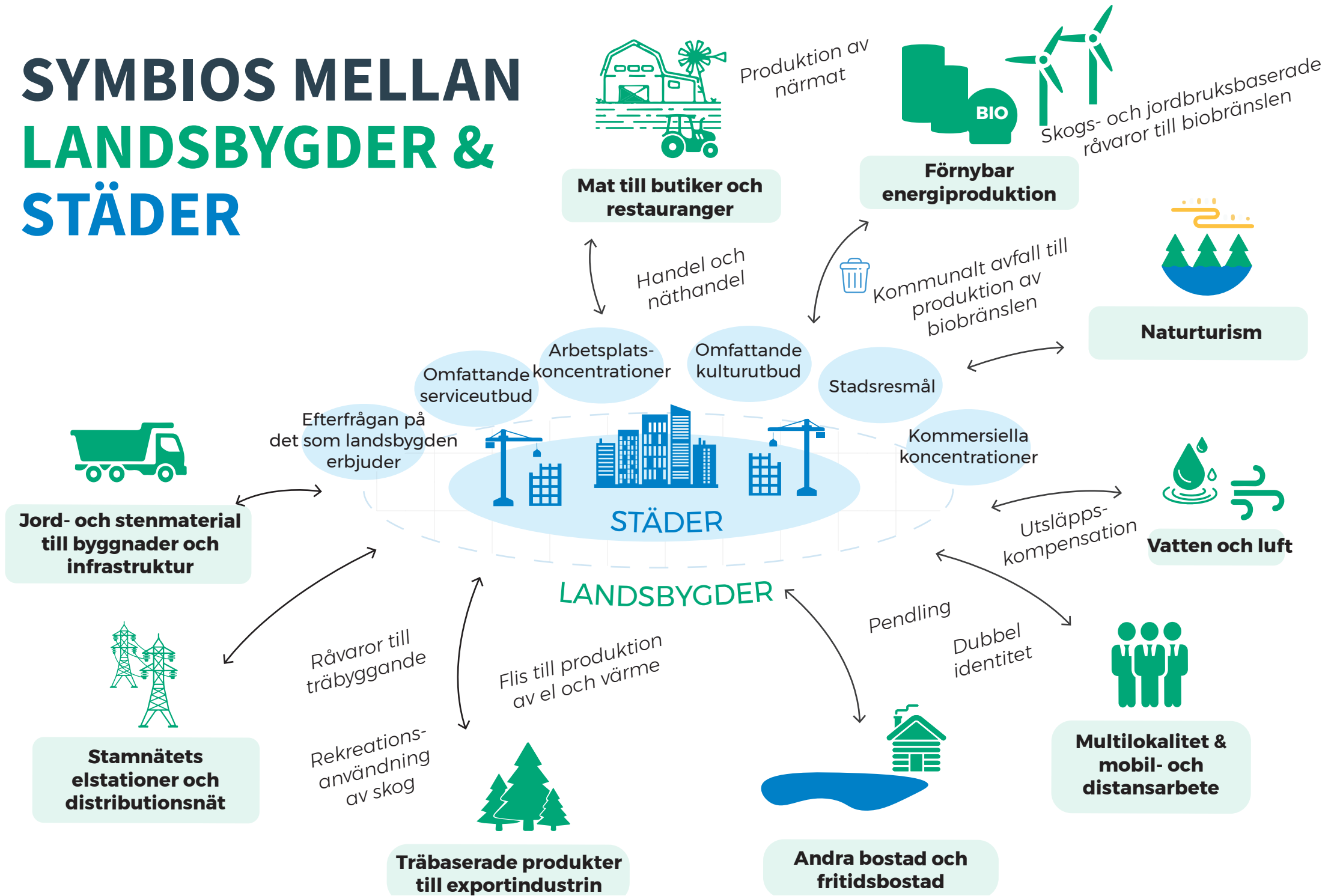
Sevärdheter
 Kulturutbud och evenemang
 Restauranger
 Havsnära landskap
 Urban miljö
 Kommersiella tjänster

Resmål på den omgivande landsbygden

National- och naturparker
 Andra naturobjekt och aktiviteter –
 båtliv, utflykter, bärplockning, jakt, fiske, terrängcykling, fotografering, safaris etc.
 Landsbygdsturism och inkvartering –
 bröllop, möten, evenemang, retreatar

SYMBIOS MELLAN LANDSBYGDER & STÄDER

ENERGI OCH FÖDA I SYMBIOSENS MITT

Landsbygdens roll som producent av energi och föda stärks

Urbaniseringen ökar efterfrågan

Förnybar energi och närmät är växande trender

LEVNADSSÄTTEN I ETT BRYTNINGS- SKEDE

*Hög livskvalitet och
upplevelser allt viktigare*

*Finländarna har dubbel identitet:
stadsbo och landsbo*

*Naturvärden och rekreation är viktiga
i vardagen och på resor*

BEHOVET AV RÅVAROR KVARSTÅR

Exportindustrin skapar livskraft för hela Finland

*Behovet av råvaror till industrin och byggandet
kvarstår – mångsidigare användningssätt*

*Skogarnas betydelse är mångsidig: energi, ägande,
export, träbyggande, nya användningsobjekt för trä
och rekreationsbruk*

